

litistfe Venner, med hvilke han ellers arbejder sammen, eller var det ikke meget mere hos os, der udstriges som hørende til det universitetsbannede latinste Embedsdrag, der ikke under Bestillingsmændene Noget? Men dernæst er der en vis Form, hvorunder Rigsdagen udøver en ganske betydelig Indflydelse paa de Vilkaar, under hvilke Bestillingsmændene ere satte. Det er igjennem Kontorholdsgodtgjørelserne. Det er ikke blevet anset for rigtigt, at Staten direkte skal lønne en del af de underordnede Funktionærer, som rundt omkring hos Postmestere, Koldbaserere, Koldforvaltere, Herredsfogder osv. osv. maa udføre en stor Del af den daglige Gjerning; man har villet, at Staten skal affinde sig med de paagalbende Embedsmænd ved at give dem en rund Sum, som de igjen skulde benytte. Disse Kontorholdsløve komme her ind i stor Mængde i hver Samling, der nebfattes stadig Udvalg, og i disse Udvalg ere det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds født Medlem. Han er derved tillige født Ordfører for Sagerne, og vi høre ham den ene Session efter den anden anbefale Nebfættelser i de Forslag, der ere komne fra Regjeringen. Men hvad ere dog disse Afknappinger, som Folkeetinget saa paa det ærede Medlems Anbefaling næsten altid vedtager, og som derved ere sikrede at gaa igjennem overalt, — hvad ere de Andet end Afknappinger af de yderst tarvelige Lønninger, som ydes til de smaa Bestillingsmænd. — Hvilkens blodig Satire skrives ikke det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds over sin egen Betænkning ved de Forslag, som han igjen i denne Samling har gjort om Nebfættelse af Kontorholdsgodtgjørelse for forskjellige Embedsmænd! Hvem er det, han der tager Noget fra? Er det fra de høiere Lønnede Embedsmænd? Nei, det er fra de smaa underordnede Bestillingsmænd, som maa „slide og slæbe“, medens Embedsmændene tage sig de „magelige Dage“. Det er dem, han klar for klar og i den ene Sag efter den anden virker til at slaffe saa lave Lønninger, at ogsaa paa dette Omraade ganske sikkert Tilgangen af gode Kræfter vil blive betydelig svækket, og at man ogsaa der vil føle, hvad man har begyndt at føle med Hensyn til de overordnede Stillinger, at det er en daarlig Økonomi, man anvender, naar man ikke stiller Lønningerne i Forhold til det, som udenfor kan opnaas. Der er en bekendt Forsfatter, som har udtalt den Anskuelse, at det er en af Demokratietis uundgaalige Tendenser, og som knyttet til dets hele Væsen og Begreb, at det virker hen til en Demoralisation i Forvaltningen. Det er en Sætning af Tocqueville; den gjælder særlig de forenede Stater i Nordamerika, og det laaber sig ikke negte, at denne Sætning har i de forenede Fristater faaet en meget sørgelig Stadfæstelse. Dog kan jeg ikke befremme mig til den Tro, at det skulde være nogen Naturnødvendighed, noget uundgaeligt Prin-

cip, der saaledes drev demokratistfe Samsfund til at føde Demoralisation i Forvaltningen. Det forekommer mig, at dette Spørgsmaals Løsning maa hænge sammen med den eiendommelige Nationalkarakter og de særlige Forhold, der findes i hvert enkelt Land, og at det maatte være muligt at naae en demokratistf Samsfundsudvikling, uden at den nævnte store og farlige Skyggeside kom til at vise sig. Men jeg tror rigtignok, at dersom den hele Opfattelse, som ligger til Grund for det ærede Flertals Betænkning, viser sig at være noget Mere end en enkelt Mands bitter og ensidige Opfattelse, dersom den skal tages som et fælles Udtryk for, hvad der rører sig hos det Parti, der paaftaar at have Fremtiden i sin Haand, og gjør Krav paa i Folkebevidsthedens Navn at føre Styret, da vil der allerede derved være virket stærkt hen til at skabe en demoraliseret Aand i Forvaltningen. Hvis Bestræbelsen for at drage Afløster, jaavel mellem Embedsmændene og de øvrige Samsfundsborgere, som mellem Embedsmændene og Bestillingsmændene, fortsættes paa den Maade, som det er sset her, vil der deraf opvoxe et nyt demoraliserende Element, og et tredje, maafee det kraftigst virkende, vil komme, dersom man for de høiere Stillinger forøger Byrden og Ansvarret og samtidig dermed søger at forringe de pekuniære Vilkaar, hvorunder Embedsstanden tidligere har været stillet. Der er i denne Betænkning en Feiltagelse eller en Ensidighed, som synes mig næsten at overgaa de andre Afbrydelse af S. N. Hansen). Ja, der skal Meget dertil, men selv i det ærede Medlems Ensidigheder er der nogle, som ere endnu mere skarpt kantede end andre. Jeg siger til, at han i Uni-Grundlovens § 22 ene og alene vil se et Udtryk for, at Embedsstanden „vidste at bevare saa meget som muligt af sine hidtil gjennem Enevoldsmagten erhvervede Fordele ved at sikre sig dem i den nye Forsfatning“. Den, der ikke har andet Blik paa Uni-Grundlovens § 22, end at det er Embedsmændene, som ved den have sikret sig en pekuniær Fordel, han overser en af de aller væsentligste Betingelser for, at en fri konstitutionel Stat med monaristf Overhoved overhovedet kan bestaa, nemlig Embedsstandens materielle Uafhængighed indenfor visse Grændser. Dersom denne ikke er garanteret, saa er Demoralisationen vis, saa er der ikke Tale om, at den truer, men saa er den der lige med det Samme, thi dersom Embedsmanden i den frie Stat stilles i samme Uafhængighed af den øverste Forvaltning, hvori han har været i den absolute Stat, saa er Hundrede og Et ude. Overfor den souveraine absolute Konge, der regerer ved Guds Naade snart i ti og snart i halvhundrede Aar, kan en Embedsmænd dog saa nogenlunde spoe sig og bøie sig uden at miste al Selvstændighed og Ære, men over for en fliftende Statsstyrelse i et frit Land, hvor Regjeringerne hurtig vexle — og endda ikke vexle Nogle hurtig nok — vilde en